

Obsah

	Strana
<i>Předmluva vydavatelova</i>	<i>V</i>
<i>Obsah</i>	<i>VII</i>
<i>Úvod</i>	<i>XV</i>
<i>I. Kodifikační pokusy XVII.</i>	
<i>II. Zemské míry XVIII. — Původ zemských zřízení XIX. — Kniha Tovačovská XX. — Počátky zemských zřízení XXI. — „Památky sněmovní“ XXIII.</i>	
<i>III. Spor stavů s novým panovníkem XXVI. — Kodifikační práce XXVIII. Kodifikační plán XXIX. — Výpisy z Památek sněmovních XXXI. Vliv dřívějších zřízení XXXIII. — Kniha Tovačovská vzorem XXXIV. Kniha Drnovská vzorem XXXVI. — Práce kodifikační komise XXXVII. Systematika XLVIII. — Konečná revise elaborátu komise L.</i>	
<i>IV. Tisk zřízení z r. 1535 LI. — Citace článků LII.</i>	
<i>V. Snahy o doplnění zřízení z r. 1535 LIV. — Zemské zřízení z r. 1545 LV. Zápas stavů o nové zřízení LVI. — Stavovský ústup LXI.</i>	
<i>VI. Nový tisk zřízení znojemského r. 1562 LXII. — Význam zemských zřízení LXIV.</i>	
<i>VII. Způsob vydání LXVII. — Povšechná literatura o moravských zřízeních zemských LXX.</i>	

*

<i>Texty</i>	<i>LXXI</i>
<i>Zřízení markrabství moravského o soudu zemském, kteréž jest učiněno v Znojmě léta MDXXXV</i>	<i>1</i>
<i>Zřízení zemské, kteréž se předešlé v Znojmě stalo, s povolením jeho milosti císařské a z poručení všech čtyř stavuov markrabství moravského znovu tištěné léta páně MDLXII</i>	<i>1</i>
<i>Článek*</i>	
<i>1. Léta páně tisícího pětistého třidcátého pátého</i>	<i>3</i>
<i>2. Najprvé list krále Vladislava</i>	<i>4</i>
<i>3. Póhonové aby se tím pořádkem dáli, jakž od stara dávna se zachovávalo, jakož se o tom duole píše</i>	<i>16</i>

*) Nadpisy článků 1.—139. jsou citovány pouze podle znění z roku 1535.

Článek	Strana
4. O pöhonech, jak se roznášeti mají	18
5. Jak se král, jeho milost, poháněti má	19
6. Z těchto artikulů král, jeho milost, poháněti se má	22
7. O pöhon zátkyně	23
8. O pöhon zátkyně na cizozemce, kteříž v jiných zemích statky mají. Léta 1528	26
9. O pöhony slunečné	26
10. O puohony na potvor, v čem nalezeni býti mají	27
11. Hosté ku právu ručení býti mají	28
12. Jak se páni soudce při soudu zachovávati mají	28
13. Páni soudce k hodině od pana hajtmána jmenované k soudu se scházeti mají	30
14. Páni soudcé co první den jednati mají	32
15. Soud se takto zahajuje	32
16. Pöhonové aby pořádně souzeni byli	33
17. O staném právu	34
18. Příčiny proti ustání při vysvědčování puohonuov jsou tyto a mají pány schváleny býti, prvé než se soud vzdá	34
19. Příklad nemocného	35
20. O poklidu	37
21. O poručnicích v pöhonu	38
22. Když král neb markrabie při soudu jest	39
23. Do kláštera, kdež zahájený soud jest	39
24. Příklad k soudu	40
25. O místa při soudu neb obecných sněmích, kde kteří stavové státi neb seděti mají	41
26. Kterí se soudí a k soudu přistupují, kde státi mají a jiný žádný tam vstupovati nemá	42
27. Když se pöhon prožaluje, jak má za právo prošeno býti a pöhonu bráněno	42
28. Žádný z panuov soudců přimlúvati se nemá, než na kohož pan sudí podá	44
29. Nález takto se píše	45
30. Nález od obojí strany přijat a držán býti má	46
31. Nálezové zjevné a odevření býti mají	46
32. Pokuta na ty, kdož puohonóm nestojí anebo puohonu nežalují	47
33. Na pohnaného pokuta	47
34. O glejtu při soudu	48
35. Soudcé po odložení pře žádných rad dávati nemají	49
36. Z kterých příčin páni soudce z soudu vyvstávati mají	49
37. Z panuov soudců žádný z peněz a z nájmu mluvíti nemá	50
38. Sumy v pöhonu ujímáno býti nemá	50
39. Pöhony o pobrání desátkuov neb svrchkuov	51

Článek	Strana
40. Póhony o smlúvy neb o jiné listy	52
41. Puohon o svědomí listovní	52
42. Ktož svědomí listovní k soudu dává, jak to spraviti má. A jak se k cizozemci při takovém svědomí zachovávati mají . . .	53
43. Jak se svědkové stavěti mají a jak od úředníkuo přijímání a kterak jim od mílí placeno a strava dávána býti má . . .	54
44. O svědomí městském, jak obyvatelé v městech královských k soudu zemskému svědomí dávati mají	56
45. Každý, ktož by při obdržel o statek nebo o peníze, že tu prodati muž aneb dáti, komuž chce, též i právo stáné, krom cizozemcóm	58
46. Puohon o postavení lidí	58
47. O rukojemství a propadení základuov a o zbití lidí	59
48. Pánuom městóm na ten artikul dána tato odpověď	60
49. O smlouvě mezi puovodem a pohnaným	60
50. O póhon na rukojmie, o sumy položení anebo o obnovení listu a o obsílaní do ležení a vyprodaní rukojmí ven z země . .	61
51. O listech neobyčejných	62
52. Kterých póhonuov páni při právě nesoudí	63
53. Kto kterým právem začne, tím konati má	63
54. Po provedení pře a pány odložení žádný svědomím opravovati nemá	64
55. O poručení statkuov k soudu	64
56. Ktož by pohnán jsa aneb někoho požena, potřeby své vésti před soudem neuměl	65
57. O nářku cti a dobré pověsti	66
58. O póhoních, ktož by od nich pro odložení zemřeli	68
59. O kladení listuov a stavení lidí na rozkázání páně hajtmanovo	70
60. Jak úředníci menšího práva o mezích a hranicích zjevnú správu panóm soudcím dávati mají	71
61. O postranné pře při soudu	71
62. O sněmích obecných	72
63. Ktož by panuo soudcí za jakú pamět žádal	73
64. Příklad jak vykonána býti má	74
65. O odložení soudu z některých příčin	75
66. Kterak se soud vzdává a ustané se zapisují	76
67. O posudku, jak držán býti má a do kterého času	76
68. O ručení zvodu	78
69. Zvod a odhad na pána zástavního	83
70. Zvod a odhad na statku markrabském	83
71. Zvod a odhad na plat životní	84
72. Na jakou sumu kto se vésti má	84
73. Jak se ti, ktož by se s kým spolčiti aneb koho darovati chtěli, zachovávati při tom mají	85

Článek	Strana
74. Póhony bývají o odpuštění brání lidem sedlským	85
75. O neobyčejném odpuštění	86
76. O závadních sedlácích	87
77. O ručení práva dědinného	88
78. Spolkuov žádný s sirotky sobě vyprošovati nemá	90
79. O sirotcích od koho opatrování býti mají	91
80. O prodaji statku sirotčího	91
81. Jak sirotci poručníky své kvitovati mají	92
82. O poručenství, kterak se řídití má	92
83. Bratr starší mladšímu statku utráceti nemá	94
84. Aby statek od rodu neodšel	95
85. O pankharty	96
86. O mýta	97
87. O odpovědníky a nepřátely	98
88. O služebních dobrých lidech, kteříž by nepřátely honili . .	100
89. O povalecích a zjevných psancích	101
90. O těch, ktož na koho vyznají na mukách	103
91. Při tázaní zločincuov na žádného ze jména tázati se nemá .	104
92. Duchovní o zločince pohánění býti nemají, než úředníci jejich	104
93. O prodávání statkuov duchovním osobám	105
94. O lidech služebných	106
95. O vojnách ven z země	107
96. O odpovědi k válce	107
97. O cesty a silnice do lesuov	109
98. O prodávání ryb v městech a v městečkách panských . . .	111
99. Žádný syn panského neb rytířského řádu statku žádnému dávati ani zavazovati nemá, prvé než by jeho po otci v držení byl	112
100. Cizozemci statkuo v zemi kupovati nemají	112
101. O louzení děveček sedlských	113
102. O ulouzení zdávané ženy	114
103. Čeled, kteráž by, nedosloužíc svému pánu, odešla, nemá od žádného držána a přechovávána býti	114
104. O purkrechtních penězích	115
105. O sirotčích penězích	116
106. O listech hlavních na peníze, jak bez výminek o berni dělání býti mají	117
107. O obsílaní do ležení a o lání	117
108. O zapoviedanie gruntuov	118
109. O ručnicích a myslivostech	119
110. O shony	122
111. O židy a jejich lichvy	123
112. Na vína a na obilé žádný puojčovati nemá	127
113. Ve vseh aby trhu a obilé překupování a jiných potřeb nebylo	128

Článek	Strana
114. O krčmy a vaření piva ve vseh	129
115. O řemeslnících ve vseh	130
116. O hry ve vseh	131
117. O mlynáře	131
118. O tocích vody	132
119. O zboží špitálská	133
120. O věnných právích	134
121. Co panně odvěněno býti má	135
122. Jak se věna opatrují	135
123. Nález stálý a dokonalý, na kterém by zboží věno bylo a to moci odjato. Léta 1475	137
124. O nápadích věnných	138
125. Lidé se táhnou na statky dědictvím. Protož to se rozvážiti má, co a kto jest dědic	140
126. Jak bratří sestrám věno obyčejné dáti mají	141
127. O žádaní dílu na bratru	141
128. Věno jednostejně po sestrách se dávati má	142
129. O pannách do kláštera daných	143
130. Bratr nedílný nic dáti, ani poručiti nemuož	143
131. Otec syna, když jeho vuole není, nemuož oddělití	144
132. O bratřích dílných	145
133. Přípis landfrýdu za krále Ferdinanda	146
134. Přípis listu přiznávajícího k landfrýdu	159
135. Smluva mezi pány, rytířstvem a městy	161
136. Vejповěď královská mezi pány, rytířstvem a městy o některé artikule mimo první smluvu nahoře psanou	168
137. Druhá smluva mezi týmiž pány, rytířstvem a městy, kteráž se stala léta MDXXXII o některé artikule dole psané	174
(<i>Podtitul r. 1562:</i>) O stávkách	176
138. Smluva mezi knězem biskupem, jeho milostí, a pány, preláty, rytířstvem a městy, že biskupové olomúctí z statkuo svých stolních ku právu zemskému pohániní býti nemají	182
139. Registrum aneb pravidlo na všeckny artikule, kteříž jsou polo- žení v tomto zřízení, dosti pilně vyhledané a zregistrované podlé pořádku každého listu k snadnějšímu (o čemž by kto vědětí potřeboval) nalezení	187
<i>(Články přidané v tisku r. 1562:)</i>	
140. Léta páně MDLXII v středu po svatých Třech králích v městě Holomúci držán jest sněm obecní, na kterémž sou se artikulové níže položení nařídili a zavřeli a jeho milost císařská ráčil k nim milostivě přivoliti. O ležáky	195
141. O lotry, loupežníky a psance	195

Článek	Strana
142. Vejpis odpovědi, kteráž panuom z měst strany zločincuo a zhoubcuo zemských léta páně XVII při času svatém Jáně Křtiteli božím v Holomúci na sněmu obecním dána jest . . .	196
143. Z strany mistra popravčího	198
144. O silnice	199
145. O ručnice	200
146. O listy vejhostní lidem a čeledi služebné	201
147. O drahotu v hospodách a měřice nerovné	201
148. O vkupování cizozemcuov do země	202
149. O osoby stavu panského neb rytířského v dědinách sedící etc.	202

* * *

Přílohy	205
I. Rejstřík chronologický	207
II. Rejstřík jmenný	212
III. Rejstřík věcný	224

* * *

Vyobrazení:

Tabulka I.: Titulní list tisku zemského zřízení z roku 1535.

Ukázka sazby téhož zřízení (fol. 13. a).

Tabulka II.: Titulní list nového tisku zřízení z roku 1562.

Počátek přidaných článků v tomto tisku (fol. 125. a).

Tabulka III.: Památky sněmovní, fol. 1. a. Počátek zemského zřízení z roku 1518 a příklad marginální poznámky.

Památky sněmovní, fol. 9. a. Příklad marginálních poznámek.